

Algemeen

Stichting Pensioenfonds Wolters Kluwer Nederland (hierna: het fonds) belegt een vermogen van ca. 1 miljard. Het fonds vindt het belangrijk om verantwoordelijkheid te nemen voor de gevolgen van zijn beleggingen. Dat begint bij het goed begrijpen van de invloed van onze beleggingen op mens, milieu en goed bestuur en wat de risico's van onze beleggingen zijn. Daarnaast vinden wij het belangrijk onze deelnemers hierover te informeren. Nationale en internationale wetgeving vraagt dit ook van ons. Het gaat hierbij om twee verordeningen: de zogeheten Informatieverschaffingsverordening (SFDR) en de Taxonomieverordening.

De risico's op het gebied van duurzaamheid in relatie tot beleggen noemen we duurzaamheidsrisico's.

Wat betekenen deze verordeningen voor Stichting Pensioenfonds Wolters Kluwer?

Pensioenfondsen stellen voor hun beleggingen een procedure op, om te komen tot de juiste besluiten. De SFDR bepaalt dat pensioenfondsen informatie moeten verstrekken over hoe de relevante duurzaamheidsrisico's voor het fonds worden meegenomen in deze procedures. En op een tweede niveau vraagt de SFDR inzicht te geven in hoe duurzaamheidsrisico's worden meegenomen in de beleggingsbeslissingen voor de pensioenregeling.

Het pensioenfonds maakt geen onderscheid in hoe zij duurzaamheidsrisico's op deze twee niveaus meeneemt. Onderstaande toelichting geldt dus voor beide niveaus.

Hieronder leest u wat deze duurzaamheidsrisico's zijn en hoe het fonds hiermee omgaat.

Wat zijn duurzaamheidsrisico's?

Beleggen kent risico's. Aandelenkoersen en de rente kunnen stijgen of dalen. Dit kan onder andere veroorzaakt worden door duurzaamheidsrisico's. Duurzaamheidsrisico's zijn gebeurtenissen of omstandigheden op *ecologisch*, *sociaal* of *governance* (ESG) gebied die een negatief effect op de waarde van een belegging kunnen veroorzaken. Denk daarbij bijvoorbeeld aan klimaatverandering en vervuiling (ecologisch gebied), mensenrechtenschendingen en productaansprakelijkheid (sociaal gebied) en beloningskwesaties en corruptie (governance gebied).

Dit soort risico's kunnen de waarde van beleggingen negatief beïnvloeden, vooral ook op de lange termijn. Het fonds houdt in zijn beleggingsbeleid rekening met duurzaamheidsrisico's. Denk bijvoorbeeld aan beleggen in CO2-intensieve sectoren. Door het risico van klimaatverandering kunnen bedrijven in die sectoren in waarde dalen. Maar denk ook aan investeren in een land waar grootschalige corruptie plaatsvindt. Dat kan ongunstig zijn, omdat de kredietwaardigheid of het investeringsklimaat in dat land ter discussie staat.

Wat betekent dit voor u?

Het fonds houdt in zijn beleid dus rekening met deze duurzaamheidsrisico's en de effecten daarvan. Niet alleen vanwege (internationale)regelgeving, maar ook omdat dit voor u als

deelnemer of gepensioneerde van belang is. Als de waarde van beleggingen daalt, verslechtert de financiële positie van ons pensioenfonds en kan de dekkingsgraad dalen. Dit kan leiden tot het niet verlenen van indexatie, het verhogen van de premie of het verlagen van de pensioenen. Gebeurtenissen op ecologisch, sociaal of governance gebied kunnen dus (negatieve) gevolgen hebben voor uw pensioen. We willen dit uiteraard voorkomen.

Hieronder lichten wij de voor ons belangrijkste duurzaamheidsrisico's toe en de mogelijk negatieve effecten hiervan op het financieel rendement.

1. Ecologische duurzaamheidsrisico's

Ecologische risico's vormen een groot deel van de duurzaamheidsrisico's. Het gebruik van fossiele energie wordt alsmaar meer vervangen door het gebruik van duurzame energiebronnen. Investeren in bedrijven die veel fossiele energie verbruiken en veel CO2 uitstoten en die niet (tijdig) overgaan op alternatieve bronnen, kan risicovol zijn. Maar bedrijven kunnen ook op een andere manier te maken krijgen met klimaatverandering, zoals extreme droogte, een tekort aan grondstoffen of stijging van de zeespiegel. Deze bedrijven zijn wellicht gedurende een bepaalde tijd buiten bedrijf of moeten zelfs hun productie staken. Dit heeft mogelijk een negatieve impact op de financiële rendementen van de beleggingen in deze bedrijven.

Vastgoedbedrijven kunnen te maken krijgen met oplopende kosten voor de verduurzaming van woningen en kantoren. De waarde van vastgoedbeleggingen kan ook (negatief) beïnvloed worden door toenemende wet- en regelgeving op dit gebied. Maar kantoren en woningen kunnen ook schade ondervinden door extreem weer en de stijgende zeespiegel. Ook dit beïnvloedt mogelijk de waarde van de beleggingen in vastgoed.

Milieurisico's kunnen ook betrekking hebben op overheden. Extreem weer kan een negatieve invloed hebben op cruciale overheidsdiensten zoals de drinkwatervoorziening, infrastructuur en de waterkering. Maar ook landbouw en toerisme kunnen hieronder lijden, wat de economie van een land kan schaden. Ecologische risico's kunnen dus een negatieve impact hebben op financiële rendementen van staatsobligaties en de kredietwaardigheid van een land.

2. Sociale duurzaamheidsrisico's

Bedrijven en overheden kunnen ook te maken krijgen met sociale risico's. Denk bijvoorbeeld aan klachten over slechte arbeidsomstandigheden bij een bedrijf, discriminatie, onveilige of niet-duurzame producten en het tegenwerken van vakbonden. Vastgoedbedrijven kunnen ook te maken hebben met sociale risico's, denk bijvoorbeeld aan het negeren van huurdersbelangen en slecht onderhoud. Wanneer bedrijven niet goed omgaan met dit soort sociale duurzaamheidsrisico's lopen ze de kans op reputatieschade en ontevreden klanten en medewerkers. Wat een negatieve impact kan hebben op aandelenkoersen en kredietwaardigheid, en daarmee op de financiële rendementen van deze beleggingen.

Voor overheden zijn zaken als opleidingsniveau, gezondheidszorg en inkomens(on)gelijkheid belangrijk. Deze factoren hebben immers invloed op de economische groei van een land. Ook hier geldt dat wanneer overheden dit niet op orde hebben, dit kan leiden tot een negatief effect op de financiële rendementen van staatsobligaties en de kredietwaardigheid.

3. Governance duurzaamheidsrisico's

Met governance bedoelen we de wijze waarop een organisatie wordt bestuurd. En ook daarvoor zijn duurzaamheidsrisico's aan te wijzen. Denk bijvoorbeeld aan het beloningsbeleid van een bedrijf, of het aantal vrouwen in topposities. Hoe zijn het toezicht, bestuur en controle ingericht? Oftewel, is er sprake van goed ondernemingsbestuur? Als dit niet op orde is en er worden verkeerde besluiten genomen, of er is sprake van imagoschade, leidt dat tot een verslechtering van de financiële positie van een bedrijf.

Voor overheden geldt hetzelfde. Hoe wordt het politiek gezag uitgevoerd, is er sprake van ambtelijke corruptie, heeft het land een onafhankelijke rechterlijke macht? Wanneer dit op orde is en er sprake is van een goede governance zien beleggers dit als pluspunten. Zij hebben vertrouwen in de economische stabiliteit en de ontwikkeling van een land. De staatsobligaties van een land zijn dan in trek. Wanneer landen hun governance niet goed ingericht hebben zien beleggers deze landen als minder kredietwaardig en kan de waardering van staatsobligaties naar beneden gaan. Er is dan sprake van een governance duurzaamheidsrisico.

Wat betekent dit voor Pensioenfonds Wolters Kluwer?

Een duurzaamheidsrisico is dus het risico dat de waarde van een belegging daalt door een gebeurtenis of omstandigheid op ecologisch, sociaal of governance (ESG) gebied. In ons beleggingsbeleid houden we rekening met duurzaamheidsrisico's. We streven een lager risico na door ESG-kenmerken mee te nemen in onze beleggingsportefeuille.

Het nauwkeurig inschatten van de impact van de duurzaamheidsrisico's op het verwacht rendement van onze beleggingen, is in de praktijk lastig uitvoerbaar. Daarom maken wij de volgende inschatting. Naar onze inschatting kunnen bedrijven die een verhoogd risico laten zien op ESG-kenmerken, een significante negatieve impact op het rendement hebben. Daarom moeten ze bij voorkeur gemeden worden. Denk hierbij aan kenmerken als schending van de UN Global Compact Principles. Of een combinatie van ESG-kenmerken met de hierboven beschreven duurzaamheidsrisico's.

Hieronder lichten wij toe welke methodieken en instrumenten wij gebruiken om ESG-kenmerken die duurzaamheidsrisico's inzichtelijk maken, mee te nemen in onze beleggingsbeslissingen. Met als doel deze risico's te beperken.

Om verantwoord ESG-beleid te maken en duurzaamheidsrisico's te beperken hebben we allereerst voldoende en juiste data nodig. We hebben de beschikking over een aantal bronnen van informatie, zoals eigen onderzoek en informatie van ESG-dataleveranciers. Vervolgens kunnen we verschillende instrumenten inzetten om duurzaamheidsrisico's te beperken. Zo kunnen we overgaan tot uitsluiting, wat betekent dat we niet meer in een bepaald bedrijf of een land investeren. Of we kiezen juist voor actief aandeelhouderschap. Door in gesprek te gaan met bedrijven en onze stem te laten horen op aandeelhoudersvergaderingen kunnen we bedrijven aansporen tot verduurzaming. Een ander instrument is ESG-integratie, wat inhoudt dat per beleggingscategorie wordt vastgelegd hoe er wordt gescoord op duurzaamheidscriteria. En ten slotte kijken we bij de selectie van de externe vermogensbeheerders naar duurzaamheidsaspecten; zijn zij in staat om duurzaamheidsrisico's onderdeel te laten zijn van hun beleggingsstrategie.

Het ESG-beleid van het fonds is doorlopend in ontwikkeling, waarbij wij ook rekening houden met de voorkeuren van onze deelnemers. We vinden transparantie over ons beleid belangrijk.

Wilt u meer weten over het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid van het fonds? Klik dan [hier](#).